2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

4 OCAK

Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü (*National Institute of Standards and Technology (NIST)*), çekişmeli makine öğrenimi ve siber saldırılara ilişkin terminolojiyi tanımlayarak Yapay Zekâ (YZ) sistemlerini manipüle eden bu saldırıların sebep ve sonuçlarını, gelişim aşamalarını, potansiyel risklerini ve bu risklerle mücadele stratejisini içeren raporunu yayımladı.

10 OCAK

Federal Yapay Zekâ Risk Yönetimi Yasa Tasarısı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) kongre üyeleri tarafından tanıtıldı.

11 OCAK

İtalyan Veri Koruma Otoritesi, kamuya açık alanlarda mikrofon ve kamera aracılığıyla veri işleyen ve Avrupa Birliği (AB) tarafından finanse edilen "Marvel" ve "Protector" isimli YZ projelerinin veri koruma kurallarını ihlal etmesi sebebiyle Trento Belediyesi'ne 50 bin Euro idari para cezası verdi. "Marvel" ve "Protector" projeleri kapsamında kişisel veri işlenmesi yasaklandı ve hali hazırda işlenmiş olan verilerin silinmesi talep edildi.

15 OCAK

Birleşik Krallık Bilgi Komiserliği Ofisi *(UK Information Commissioner's Office (ICO))*, üretken YZ modellerinin geliştirilmesi ve kullanımında AB Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün *(General Data Protection Regulation)* nasıl uygulanması gerektiğine dair danışma serisi başlattı. Üretken YZ modellerini eğitmek için web kazımanın yasal dayanağına ilişkin kamuya açık istişare çağrısında bulundu.

19 OCAK

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Deepfake Bilgi Notu'nu yayımladı.

24 OCAK

Avrupa Komisyonu, AB YZ Yasası'nın *(EU AI Act)* uygulanması ve yürütülmesi için Avrupa Yapay Zekâ Ofisi'nin kurulmasına ilişkin kararı yayımladı.

25 OCAK

International Business Machines (IBM), Üretken Yapay Zekânın Güvenliğini Sağlamak için IBM Çerçevesi'ni tanıttı.

2 ŞUBAT

Lordlar Kamarası İletişim ve Dijital Komitesi, büyük dil modelleri ve üretken YZ hakkındaki bulgularını içeren bir rapor yayımladı.

6 ŞUBAT

Birleşik Krallık Bilim, İnovasyon ve Teknolojiden Sorumlu Devlet Bakanı Michelle Donelan tarafından İngiltere Parlamentosu'na, YZ alanındaki gelişmelerin İngiltere için sunduğu fırsatların vurgulandığı rapor sunuldu.

29 ŞUBAT

ICO, Teknoloji Ufukları Raporu 2024'ü *(Tech Horizons Report 2024)* yayımladı. Rapor, "Yeni teknolojiler Birleşik Krallık'ın veri koruma çerçevesiyle nasıl etkileşime giriyor?" sorusuna yanıt aramaktadır.

13 MART

Aralık 2023'te Üye Devletlerle yapılan müzakerelerde kabul edilen AB YZ Yasası, 523 lehte, 46 aleyhte ve 49 çekimser oyla Avrupa Parlamentosu tarafından onaylandı.

2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

18 MART

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, herkes için sürdürülebilir kalkınmaya da fayda sağlayacak "güvenli, emniyetli ve güvenilir" YZ sistemlerinin teşvik edilmesine ilişkin dönüm noktası niteliğinde bir kararı kabul etti. Metin 120'den fazla Üye Devlet tarafından "eş sponsor" olarak desteklendi. Genel Kurul ayrıca YZ sistemlerinin 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi'ne ulaşma yolunda ilerlemeyi hızlandırma ve mümkün kılma potansiyelini de kabul etmiştir.

28 MART

Elon Musk, araştırmacıların ve geliştiricilerin, modelin yapısını inceleyip geliştirmelerine olanak tanımak için xAI'ın YZ sohbet robotu Grok'u açık kaynak haline getirdi.

5 NİSAN

YZ alanında ortak bir terminoloji oluşturmayı hedefleyen AB-ABD Yapay Zekâ Terminolojisi ve Taksonomisi'nin güncellenmiş ikinci versiyonu yayımlandı.

19 NİSAN

Google DeepMind "Gelişmiş Yapay Zekâ Asistanları Etiği" makalesini yayımladı.

19 NİSAN

Japonya Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı ve İçişleri ve İletişim Bakanlığı, üretken YZ'nin yaygınlaştırılması da dahil olmak üzere teknolojideki son hızlı değişiklikleri ele almayı amaçlayarak, mevcut ilgili kılavuzlarını entegre edip güncellemiş ve uzmanlarla tekrarlanan görüşmelerin sonuçlarına dayanarak İş Dünyası için Yapay Zekâ Kılavuzu'nun ilk versiyonunu derlemiştir. Kılavuz, 19 Nisan 2024 tarihinde YZ Strateji Konseyi'ne sunulmuştur.

24 NİSAN

Connecticut Senatosu, YZ kullanımını düzenlemek ve standartlar oluşturmak amacıyla oluşturulan yasa tasarısını kabul etti.

1 MAYIS

Utah Yapay Zekâ Politikası Yasası, ABD'nin Utah eyaletinde yürürlüğe girdi.

2 MAYIS

BM Sistemi, BM sisteminin kurumsal modelleri, işlevleri ve mevcut durumunun analizi ve YZ yönetişimine uygulanabilir uluslararası normatif çerçeveleri belirleyen Yapay Zekâ Yönetişimi Beyaz Kitabı'nı yayımladı.

3 MAYIS

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü *(Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD))*, YZ ilkelerini güncelledi.

7 MAYIS

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber'i yayımladı.

13 MAYIS

Avustralya'nın Queensland Eyaleti Yüksek Mahkemesi, yargılama süreçlerine katılan ancak avukat olmayan kişiler için üretken YZ kullanımına dair bir rehber yayımladı.

2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

17 MAYIS

Avrupa Konseyi, Yapay Zekâ, İnsan Hakları, Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğüne Dair Çerçeve Sözleşmesi'ni kabul etti.

17 MAYIS

ABD'nin Kolorado Eyaleti, "yüksek riskli" YZ sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını düzenleyerek algoritmik ayrımcılığa yol açabilecek durumları önlemeye yönelik yasayı kabul etti.

20 MAYIS

İtalyan Veri Koruma Otoritesi, web kazıma işlemlerine yönelik kişisel verilerin korunması için rehber yayımladı.

21 MAYIS

Avrupa Konseyi, AB YZ Yasası'nı kabul etti.

MAYIS

Avustralya Victoria Yüksek Mahkemesi, dava tarafları için davalarda Yapay Zekâ Kullanım Kılavuzu'nu yayımladı.

3 HAZİRAN

Avrupa Parlamentosu, "İş Yerinde Yapay Zekâ Riskleri: Çalışanlar ve Algoritmalar" isimli bilgilendirme yazısını yayımladı.

10 HAZİRAN

Apple, kullanıcılarının cihazlarındaki kişisel verileri gizlilik odaklı bir şekilde kullanarak sorulara yanıt verebilen kendi YZ modeli Apple Intelligence'ı tanıttı.

11 HAZİRAN

Hamburg Veri Koruma ve Bilgi Edinme Özgürlüğü Komiserliği, dijitalleşme ve başvuru sürecinde YZ'nin artan kullanımı karşısında kişisel verilerin korunmasına ilişkin "Başvuru Sahibi Verilerinin Korunması ve İşe Alım Süreçlerine Odaklanma" rehberini yayımladı.

25 HAZİRAN

Dünya Ekonomik Forumu *(The World Economic Forum)*, gelişmekte olan on teknolojinin incelendiği bir seri yayımladı. Çalışma kapsamında, YZ ve bağlantılı teknolojilerdeki atılımlar, öne çıkarılmıştır. Çalışmada ele alınan teknolojilerin inovasyonu ve küresel iş birliğini güçlendirerek dünyayı daha iyi bir hale getirmeyi amaçladığı belirtilmektedir.

26 HAZİRAN

OECD, "Yapay Zekâ, Veri Yönetişimi ve Gizlilik: Sinerjiler ve Uluslararası İşbirliği Alanları" raporunu yayımladı.

2 TEMMUZ

Fransız Veri Koruma Otoritesi *(Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés (CNIL))*, "Bir yapay zekâ sistemi geliştirmek için meşru menfaatlere dayalı hukuki temele dayanmak" isimli makalesini yayımladı.

2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

10 TEMMUZ

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü *(World Intellectual Property Organization (WIPO))*, Üretken Yapay Zekâ Üzerine Patent Analiz Raporu'nu yayımladı.

12 TEMMUZ

AB YZ Yasası (2024/1689), AB Resmî Gazetesi'nde yayımlandı.

15 TEMMUZ

Hamburg Veri Koruma ve Bilgi Edinme Özgürlüğü Komiserliği, "Büyük Dil Modeli ve Kişisel Veri" başlıklı makalesini yayımladı.

16 TEMMUZ

Avrupa Veri Koruma Kurulu *(European Data Protection Board (EDPB))*, Veri Koruma Otoriteleri'nin AB YZ Yasası çerçevesindeki rolüne ilişkin 3/2024 sayılı bildirisini yayımladı.

18 TEMMUZ

ABD Temsilciler Meclisi Finansal Hizmetler Komitesi, "Yapay Zekâ İnovasyonu İncelendi: Finansal Hizmetler ve Konut Sektöründe Yapay Zekâ Uygulamalarına Dair İçgörüler" *("AI Innovation Explored: Insights into AI Applications in Financial Services and Housing")* raporunu yayımladı.

23 TEMMUZ

Avrupa Komisyonu, İngiltere Rekabet ve Piyasalar Kurumu, Adalet Bakanlığı ve ABD Federal Ticaret Komisyonu, YZ alanında efektif rekabet ortamını sağlamak amacıyla ortak bir bildiri yayımladı.

24 TEMMUZ

Türkiye Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2024-2025 Eylem Planı yayımlandı.

31 TEMMUZ

ABD Federal Ticaret Komisyonu, YZ teknolojilerinin hızla yayılmasının risklerine dikkat çekerek tüketicileri korumak ve YZ destekli ses kopyalama dolandırıcılıklarıyla mücadele etmek için aldığı önlemleri Federal İletişim Komisyonu'na sunduğu değerlendirme ile vurguladı.

1 AĞUSTOS

Avrupa Birliği'nde yürürlüğe giren YZ Yasası hükümleri kademeli olarak uygulanmaya başlandı.

18 AĞUSTOS

ABD Genel Hizmetler İdaresi Mükemmelliyet Merkezleri, kamu kurum ve kuruluşlarında YZ kullanımına ilişkin kılavuz yayımladı.

19 AĞUSTOS

UNESCO, YZ yönetişimini şekillendirmek amacıyla açık bir müzakere süreci başlattı.

2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

1 EYLÜL

Avustralya Dijital Dönüşüm Ajansı, "Yapay Zekânın Devlette Sorumlu Kullanımına İlişkin Politika" isimli belgeyi yayımladı.

2 EYLÜL

Avrupa Parlamentosu Araştırma Servisi, AB YZ Yasası'nın hazırlanma ve yasalaşma süreci, düzenlemenin temel noktaları ve gündeme getirdiği birtakım hususlara ilişkin açıklamalarda bulunulan bir bilgilendirme metni yayımladı.

2 EYLÜL

Alman Veri Koruma Konferansı *(Datenschutzkonferenz)*, YZ'nin kullanımı ve kişisel verilerin korunması üzerindeki etkilerini istişare etmek üzere toplantı düzenledi.

3 EYLÜL

Hollanda Veri Koruma Otoritesi, yüz tanıma hizmetleri sunan Clearview AI Inc. isimli şirkete AB Genel Veri Koruma Tüzüğü'nü ihlal etmesi nedeniyle 30,5 milyon Euro idari para cezası verdi ve ihlallerin sona erdirilmesi için talimatlarda bulundu.

5 EYLÜL

OECD, finans alanında YZ kullanımına yönelik farklı düzenleyici yaklaşımların analiz edildiği çalışmasını yayımladı.

5 EYLÜL

Avustralya Hükümeti Sanayi, Bilim ve Kaynaklar Bakanlığı tarafından, kuruluşların güvenli ve sorumlu bir şekilde YZ sistemleri geliştirmelerine ve kullanmalarına rehberlik etmesi amacıyla hazırlanan "Gönüllü Yapay Zekâ Güvenlik Standardı" yayımlandı.

10 EYLÜL

Avrupa Komisyonu, güvenilir YZ'ye ilişkin Avrupa liderliğini güçlendirmek için YZ fabrikaları kurulması yönünde çağrıda bulundu.

18 EYLÜL

Uluslararası Barolar Birliği YZ Çalışma Grubu, YZ'nin profesyonel bir araç olarak faydalı kullanımını sağlamak için kamu politikalarına ilişkin yönergeler ve düzenlemeler hakkında kılavuz yayımladı.

22 EYLÜL

BM, Küresel Dijital İlkeler Sözleşme ve Gelecek Nesiller Bildirgesi'ni içeren Gelecek Paktı'nı kabul etti.

25 EYLÜL

Yüzden fazla şirket, güvenilir ve güvenli YZ gelişimini desteklemek için AB Yapay Zekâ Paktı'nı *(EU AI Pact)* imzaladı.

28 EYLÜL

Kaliforniya Valisi Gavin Newsom, üretken YZ geliştiricilerinin kullandıkları verilerin kaynağı, amacı, telif hakkı durumu ve kişisel veri içeriği gibi bilgileri web sitelerinde paylaşmalarını zorunlu kılan AB 2013 numaralı yasayı onayladı ve 2026'ya kadar uyum sağlanmasını şart koştu.

2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

2 EKİM

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, YZ'yle ilgili Meclis Araştırma Komisyonu kurulması kabul edildi.

4 EKİM

Fransız Siber Güvenlik Ajansı ve Alman Federal Bilgi Güvenliği Ofisi tarafından hazırlanan, YZ kodlama araçlarının güvenli kullanımına yönelik öneriler içeren rapor yayımlandı.

8 EKİM

Dünya Ekonomik Forumu, Accenture ile işbirliği yaparak üretken YZ alanındaki hızlı gelişmelere yanıt olması amacıyla bir rapor yayımladı.

9 EKİM

2020 yılında Demis Hassabis ve John Jumber tarafından geliştirilen ve protein yapılarını doğru tahmin ederek bilim insanlarının antibiyotik direncini anlamalarına ve plastikleri parçalayabilen enzimler tasarlamalarına olanak sağlayan AlphaFold2, Nobel Ödülü kazandı.

9 EKİM

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, "Cezaevi ve Denetimli Serbestlik Hizmetlerinde Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik ve Organizasyonel Tavsiyeler" isimli tavsiyesini yayımladı.

10 EKİM

Avustralya Melbourne'da bir avukatın, YZ yazılımı kullanarak mahkemeye gerçek dışı, YZ halüsinasyonu neticesinde üretilen içtihat sunduğu ortaya çıktı.

16 EKİM

Dünya Ekonomik Forumu, gelişmekte olan teknolojilerle ilişkili riskler ve fırsatların incelendiği, bu kapsamda siber dayanıklılığı artırmak adına veri odaklı iç görülerin paylaşıldığı ve çeşitli önerilerin sunulduğu bir çalışma yayımladı.

18 EKİM

Dünyanın en büyük yayınevleri arasında yer alan Penguin Random House, telif hakkıyla korunan çalışmalarının büyük dil modelleri ve diğer YZ araçlarını eğitmek için kullanılmasını önlemek amacıyla telif hakkı sayfalarındaki ifadeleri güncelledi.

18 EKİM

Kaliforniya'da yaşlı bir adam, YZ ile oğlunun sesinin taklit edilmesi sonucu, oğlunun korkunç bir kazaya karıştığını ve hapisten kefaletle çıkmak için paraya ihtiyacı olduğuna inandırılarak dolandırıldı.

23 EKİM

Avustralya Veri Koruma Otoritesi, YZ ürünlerinden faydalanarak ürün veya hizmet sunan kuruluşlarca dikkat edilmesi gereken hususlara yönelik tavsiyelerin yer aldığı bir rehber yayımladı.

23 EKİM

Avustralya Veri Koruma Otoritesi, üretken YZ modelleri veya sistemleri geliştiren taraflarca dikkat edilmesi gereken hususlara yönelik tavsiyelerin yer aldığı bir rehber yayımladı.

2024 YILI YAPAY ZEKÂ GELİŞMELERİ

23 EKİM

On binlerce sanatçı, YZ'nin izinsiz veri toplamasına karşı bildiri imzaladı.

25 EKİM

Afrika'nın Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve İletişim Bakanları, "yeni dijital teknolojilerin potansiyelini açığa çıkararak" Afrika'nın dijital dönüşümünü hızlandırmaya yönelik kıtalararası bir YZ stratejisini oybirliğiyle onayladı.

28 EKİM

Polonya'da, bünyesinde çalışan gazetecileri işten çıkaran ve YZ tarafından oluşturulan "sunucular" kullanarak yayın hayatına devam edeceğini açıklayan "OFF Radio Krakow", gelen tepkiler üzerine bu karardan vazgeçtiğini duyurdu.

6 KASIM

ICO, işe alım süreçlerinde YZ araçlarının kullanımına ilişkin gerçekleştirilen denetimlerden ulaşılan bulguların değerlendirildiği bir rapor yayımladı.

8 KASIM

KVKK "Sohbet Robotları (ChatGPT Örneği) Hakkında Bilgi Notu" yayımladı.

14 KASIM

Bağımsız uzmanlar tarafından hazırlanan, genel amaçlı YZ uygulama kurallarının ilk taslağı *(First Draft of the General-Purpose AI Code of Practice)* yayımlandı.

15 KASIM

Avrupa Veri Koruma Denetçisi *(European Data Protection Supervisor)*, gelişmekte olan teknolojilere ilişkin trendlerin öngörüldüğü "TechSonar"ın 2024-2025 yılına ilişkin raporunu yayımladı.

9 ARALIK

OpenAI, Sora adını verdiği yeni YZ modelini tanıtarak metin talimatlarıyla gerçekçi videolar oluşturma ve fiziksel dünyadaki hareketleri simüle etme yeteneğiyle dikkat çekti.

12 ARALIK

ICO, üretken YZ'ye ilişkin olarak geçtiğimiz Ocak ayında kamuoyu görüşüne açılan metinlere son hâlinin verildiğini duyurdu ve bu çerçevede sonuç raporunu yayımladı. Söz konusu raporda; (1) üretken YZ modellerini eğitmede kullanılan web kazıma işleminin yasal dayanağı, (2) üretken YZ yaşam döngüsünde amacın sınırlandırılması, (3) eğitim verilerinin ve model çıktılarının doğruluğu, (4) üretken YZ modellerinde bireylerin haklarını kullanmalarının sağlanması ve (5) üretken YZ tedarik zincirinde sorumluluğun belirlenmesi olmak üzere beş temel konu başlığı ele alınmaktadır.

18 ARALIK

EDPB, YZ modelleri hakkında görüşünde AB Genel Veri Koruma Tüzüğü ilkelerinin sorumlu YZ'yi destekleyeceğini belirtti.

19 ARALIK

Bağımsız uzmanlar tarafından hazırlanan genel amaçlı YZ uygulama kurallarının *(General-Purpose AI Code of Practice)* 14.11.2024 tarihinde yayımlanan ilk taslağına yönelik iletilen geri bildirimler doğrultusunda güncellenen ikinci taslak metin yayımlandı.

26 ARALIK

Güney Kore, 26 Aralık 2024'te kabul ettiği ve 2026'da yürürlüğe girmesi planlanan, üretken YZ sistemlerine yönelik risk bazlı bir yaklaşım benimseyen Yapay Zekâ Temel Yasası'nı kabul etti.

Hazırlayan:
Av. Ebru Özen Acar
Av. İsmail Meşe

Tasarım:
Av. Zeynep Öğretmen Kotil